

แนวทางการอธิบายคำสอนเรื่อง รูปชั้นในมิติวิทยาศาสตร์

รศ.ดร.ศุภกาญจน์ วิชานาติ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

- รูปชั้นในทางพระพุทธศาสนาเป็นธรรมชาติที่เป็นส่วนประกอบทางรูปธรรมทั้งหมด
- วิทยาศาสตร์มองรูปชั้นในคือร่างกายและวัตถุสิ่งของต่างๆ เป็นระบบกลไกตามธรรมชาติตามกฎหมายวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์
- อิทธิพลรูปชั้นใน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา(ต่อ)

- สนใจนำบริบทของทั้งพระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ มาวิเคราะห์สังเคราะห์ให้เป็นระบบและบูรณาการเพิ่มเติมให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่จากการศึกษาวิเคราะห์คำสอนหรือแนวคิดเรื่องรูปชั้นในในมิติวิทยาศาสตร์

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์รูปชั้นในพระพุทธรศาสนาเถรวาท
2. เพื่อวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับร่างกายและสสารในมิติวิทยาศาสตร์
3. เพื่อเปรียบเทียบแนวคิดเรื่องร่างกายในคำสอนเรื่องรูปชั้นระหว่างมิติพระพุทธรศาสนาเถรวาทกับมิติวิทยาศาสตร์
4. เพื่อนำเสนอแนวทางการอธิบาย

วิธีดำเนินการวิจัย

- ✓ วิจัยเชิงคุณภาพแบบเอกสารและสัมภาษณ์เชิงลึก

ขอบเขตการวิจัย

- ❖ เชิงเนื้อหา
- ❖ เชิงเครื่องมือวิจัย
- ❖ เชิงสัมภาษณ์
- ❖ เชิงระยะเวลา

ผลการวิจัย

- พบว่า รูปปั้นในพระพุทธศาสนาเถรวาท คือที่รวมแห่งรูปธรรมทั้งหลาย อันเป็นองค์ประกอบ รวมทั้งคุณสมบัติ พฤติการณ์ และสถานะต่าง ๆ ของร่างกายในสิ่งมีชีวิต โดยเฉพาะร่างกายมนุษย์ รูปปั้นประกอบด้วยมหาภูตรูป และอุปาทายรูป

ผลการวิจัย (ต่อ)

- พบว่า ตามแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับร่างกายและสสารในมิติวิทยาศาสตร์ รูปปั้นหรือร่างกายก็คือสสารและพลังงาน (คือสิ่งเดียวกัน) โดยศึกษาจากส่วนที่เล็กที่สุดของร่างกายเรียกว่าเซลล์ เนื้อเยื่อ อวัยวะ ระบบ และร่างกายตามลำดับ ซึ่งโครงสร้างและองค์ประกอบของร่างกาย และสสารทั้งหมดนี้ล้วนเกิดจากสิ่งที่เล็กที่สุด คือ ควาร์ก โดยสามารถจัดประเภทของร่างกายและสสารได้ 4 สถานะ ได้แก่ สถานะของแข็ง สถานะของเหลว สถานะแก๊ส และสถานะ พลาสมา ส่วนลักษณะและส่วนต่าง ๆ ของร่างกายล้วนมีการเคลื่อนไหวตลอดเวลาภายใต้องค์ความรู้กฎเทอร์โมไดนามิกส์และเอนโทรปี พบว่ามีลักษณะ การเกิดขึ้น การสืบทอด การถดถอย และการดับสลายไปแห่งสสารและพลังงาน

ผลการวิจัย (ต่อ)

- พบว่า อิทธิพลหรือบทบาทของร่างกาย พบว่ารูปปั้นหรือสสารและพลังงานล้วนสามารถมีอิทธิต่อชีวิตและจิตใจตลอดจนการดำเนินชีวิตประจำวันได้ เช่น ความเครียด บทบาทการนอนหลับ บทบาทของฮอร์โมนในร่างกาย อิทธิพลของแสง อิทธิพลของแรงทั้ง 4 และอิทธิพลของชีวควอนตัมฟิสิกส์

ผลการวิจัย (ต่อ)

พบว่า การวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปชั้นกับความจริงทางวิทยาศาสตร์พบว่ามีความสอดคล้องกันและความแตกต่างกัน โดยส่วนที่มีความสอดคล้องกัน ได้แก่ ประเภทและองค์ประกอบแห่งรูปชั้น, พัฒนาการของรูปชั้น, ลักษณะของรูปชั้น, องค์ประกอบของอุปาทายรูป และอิทธิพลหรือบทบาทของรูปชั้น และส่วนที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ความสัมพันธ์กับนามปรมาณ (สิ่งที่เป็นจริงโดยความหมายสูงสุดฝ่ายนาม ได้แก่จิตและเจตสิก) ที่เกี่ยวเนื่องกับการเกิดขึ้นของรูปและกระบวนการแห่งชีวิต

ผลการวิจัย (ต่อ)

- พบว่าแนวทางการอธิบายคำสอนเรื่องรูปชั้นในมิติวิทยาศาสตร์ เป็นแนวทางอธิบายเรื่องรูปชั้นหรือร่างกายแบบแยกส่วนโดยเริ่มจากสิ่งที่เล็กที่สุดและนำเรื่องคุณสมบัติหรือพฤติกรรมของสสารและพลังงานที่เป็นองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาช่วยอธิบายคำสอนเรื่องรูปชั้นของพระพุทธศาสนาโดยเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นามธรรมคือ กรรม จิต และเจตสิก

ข้อเสนอแนะ

- ศึกษารูปแบบชีวิตควอนตัมเชิงพุทธบูรณาการ
- ศึกษาวิเคราะห์อิทธิพลรูปชั้นต่อวิถีชีวิต : บูรณาการแนวคิดพุทธวิทยาศาสตร์
- ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างปริเฉทรูปกับสุญญากาศ
- ศึกษาเปรียบเทียบมหาภูตรูปกับสถานะสสารในวิทยาศาสตร์
- ศึกษารูปแบบการบูรณาการพุทธวิธีบริหารสุขภาพตามแนวทางสัปปายะ 7

แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน !

- เสวนา
- ระดมสมอง
- ถาม-ตอบ
- ศุภมัสดุ

เธอจะมีสติอยู่ทุกเมื่อ พิจารณาเห็นโลกโดยเป็นความว่างเปล่าแล้วถอนความเห็นว่าคุณตัวตนออกให้ได้แล้ว หากทำได้เช่นนี้ ก็จะข้ามพ้นมัจจุราช และมัจจุราชไม่อาจมองเห็นได้
